
ONUR VE ANTI-EMPERYALİZM ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Prof.Dr. RECEP KÖK

Dilimizde “şeref” anlamına gelen onur, yeni Türkçe de öz saygısı; eski dilde ise “**haysiyet, izzetnefis**” demektir. Erol Güngör Hoca’nın tanımıyla “*haysiyet, insanın kendi benliğine saygı duyması ve başkalarından da saygı görmesidir. Kişinin kendine karşı saygısını kaybetmesi, ahlaki şuuru ile ahlaki davranışları arasında devamlı bir aykırılık olmasından ileri gelir.*” Bu tanımdan hareketle bazı olaylar karşısında baş aktör olma özelliği taşıyan insanların, kendi benliklerini dışarıdan müşahede ettiklerini düşünelim. Bunlar, kendilerini dış kontrol güçlerine karşı yenik düşmüş, ahlaki şahsiyeti büsbütün yıkılmış, haysiyetsiz bir hayatı olağan olarak algılamaya başlamış insan tipleriyle örtüşürüyorsa, benlikten olumsuz dışa bakışın etkisi altındadırlar. Aksine, benliğini içeriden keşfetmeyi başarmış, faziletli bir hayat yaşamayı temel ilke edinmiş insan tipleriyle örtüşmekte iseler, benlikten olumlu içe bakışın etkisi altında olduklarını dikkate alarak özel bir değerlendirme yapamaya çalışacağım. Çünkü, kendine karşı saygılı bir insanın başkalarına, hatta, tarih yapan şehit ve gazilere karşı saygısızlık göstermesi beklenebilir.

Milletlerin bağımsızlık mücadelesinde toplumu temsil eden en üstün değer “**devlet**”; bireyi temsil eden en temel üstün değer ise haysiyettir. Birinci Dünya Savaşı’nda(1914), Osmanlı İmparatorluğu tasfiye edilirken, en zor şartların kurmaylarından biri olan **Atatürk, Türk Milliyetçiliği’nin** derin kaynağından bulup içselleştirdiği “haysiyet” mücadelesini, lekesiz bir **istiklal mücadelesine** dönüştürmeyi başarmıştır. Nitekim Atatürk, iktisadi yoksulluk ve her tür fikri açlığa rağmen, Marksizm veya Faşizme yönelmeden bilinçli bir anti-emperyalist olarak harekete geçmiş, Türk soyunun genelineğinden gelen milli değerleri bayraklaştırarak, kurmay bir kadroyla , milli mücadeleyi kazanmış ve ardından “**Milli Misak**” sınırlarını dünyaya kabul ettirmiştir.

Yukarıdaki olumlu ve olumsuz ikili tahlilden hareketle, her zaman ve her şartta bir aydın için ne istediğini bilmek fazilettir. Buna verilebilecek en güzel örnek de Türkiye Cumhuriyeti’nin doğuş sürecini anla-

mak ve yakın tarihimiz açısından anlamlandırmaktır.

En kötü örnek ise, Türk dış politikasında yaşanan malum “**referandum**” sürecindeki keskin görüş farklılığı ya da bir aydın ayrışmasının sonuçlarını yansıtan referandum olgusudur. Beklenen bu sonuç, **Kıbrıs Türk**’ünün, özellikle de gençliğin ekseriyetinin kök değerlerinden nasıl koparıldığıyla açıklanmaktadır. Çünkü, yaşanan olaylardan ve yapılan tartışmalardan daha iyi anlaşılacaktır ki, M.A. Talat’ın Milli Eğitim Bakanlığından, Başbakanlığa giden yol, bilinçli ve uzun soluklu bir koşunun ürünüdür.

Tarihin derinliklerinden gelip Toros dağlarında Anadolu’nun uzantısı olan adaya süzülen(1571 yılında) **Kıbrıs Türkü**, yıllarca kimliğinden soyundurulup arındırılmaya çalışılmış, sanki cisimlendirilmiş bir nesne gibi dolaylı “**Enosis e**” çanak tutması için hazırlanmıştır. **Güney Kıbrıs’a yamama** politikasının bir ürünü olan **Annan** planıyla da Avrupa Birliği’nin Kıbrıs Türkü yapılmak istendiğinde, küresel dünyanın ilk toplu kurbanı (kendi iradesiyle) olan halk, 2/3 oranında sevinç çığlığına kapılmıştır.

Ancak, talihe bakın ki, Rum tarafı dolaylı Enosis’e bile rıza göstermeyip, **koşulsuz Enosis** dercesine, referandumun hayır tarafında yer alınca, malum medyayı elinde tutan Türk aydını ve Hükümet edenler “hayır” daki hayıra sığınmışlardır. Yani, Kıbrıs meselesi bundan böyle öz benin başarısıyla şekillenmeyecek, “öteki” nin yaptığı bir hatayla şekillenecek görünmektedir. Çünkü, referandum emperyal güçler karşısında elde edilmiş bir zafer edasıyla takdim edilmektedir.

Bu durumda politika yapanlar ve kendi kaderini tayin edenler açısından ne istediğini bilmemek de büyük bir zaafiyettir. Çünkü, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bile bile kaybedilme sürecine sokulmuştur.

Bu şartlarda, yapılabilecek tek şey, yeri ve zamanı geldiğinde tarihi sorumluluktan kaçmamaktır. Türk milletinin adil hakemliğine sığınıp, insanı insan olduğu için sevmeye/saymaya devam etmek gerekir.